

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1922 kl. $\frac{1}{2}$ 12 f. m.

Utlåtande, i anledning av väckta motioner angående rättighet att inom riksdagsrestaurangen utskänka spritdrycker, vin och öl.

I två till bankoutskottets förberedande behandling hänvisade likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren under nr 56 av herr *Gust. Strömberg* och den andra inom andra kammaren under nr 94 av herr *Anderson* i Råstock, anföres följande:

»I riksdagens skrivelse nr 28 år 1913 heter det:

'Till fullmäktige i riksgäldskontoret.

Med anledning av inom riksdagen väckta motioner har riksdagen beslutit meddela vederbörande, att rättighet till utskänkning av spritdrycker, vin och öl, avsedd att utövas inom riksdagshuset, icke bör utverkas efter tiden för innevarande års riksdags avslutning; vilket Riksdagen härigenom skolat Eder meddela.'

På grund av denna skrivelse, som riksgäldsfullmäktige givetvis ställde sig till efterrättelse, har från och med år 1914 icke inom riksdagshuset fått serveras, icke ens i samband med måltid, annat än lagrat svagdricka av typ klass I.

Resultatet av dessa ytterst stränga restriktioner har visat sig på ett sätt, som även den mest principfaste ivraren av goda exempel knappast torde ha tänkt sig. Från att hava varit en uppskattad samlingsplats för riksdagens ledamöter, där personer med skilda åskådningar kunnat samlas och under fria sällskapliga former utbyta åsikter, är riksdagsrestaurangen numera en föga frekventerad lokal.

Denna i förhållande till tiden före år 1914 minskade frekvens har också medfört, att restaurangen från att hava varit en jämförelsevis god affär alltjämt gått starkt tillbaka, så att vissa år förlust uppstått, som kunnat räknas i tusentals kronor. En del av dessa förluster bör rätteligen skrivas på de under kristiden rådande förhållandena, men då rörelsen så sent som förra året gått med en förlust av kr. 16,293 — i trots av den goda tillgången på matvaror, med därav följande billigare inköpspris — är det tydligt, att andra faktorer spela in.

Då det ur flera synpunkter måste anses oriktigt, att ur statskassan årligen tillskjuta avsevärda belopp för att restaurangen i riksdagen skall kunna upprätt-

hållas — ett system, som för de flesta riksdagsmän synes föga tilltalande — synes en återgång i huvudsak till förhållandena före år 1914 vara enda lösningen, och då det vill synas som förutnämnda beslut i restriktivt avseende sannolikt utgör en starkt bidragande orsak till nämnda ekonomiska missförhållanden, tillåter sig undertecknad, för att bereda riksdagen tillfälle att ånyo pröva frågan, hemställa, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till fullmäktige i riksgäldskon-toret meddela, att riksdagen icke längre vidhåller sin i riksdagens skrivelse nr 28 år 1913 uttalade uppfattning angående rättighet att inom riksdagsrestaurangen utskänka spritdrycker, vin och öl.»

Utskottet.

De lokaler inom riksdagshuset — matsal och kafé — som upp-låtits för att bereda riksdagens ledamöter tillfälle att där intaga sina måltider, benämnas gemenligen, såsom också framgår av motionerna, riksdagsrestaurangen. Den torde dock icke kunna anses såsom en restau-rang i vanlig bemärkelse. Anledningen till lokalernas inrättande var nämligen den, att med hänsyn till arten av det arbete, som åligger riks-dagsmännen, det ansågs nödvändigt att vidtaga sådana anordningar, att inom riksdagshuset lämpliga måltidslokaler tillhandahölles. Dessa lokaler torde därför snarare vara att jämställa med lunchlokaler inom banker, bolag och dylika inrättningar, dock med den utsträckning, att, då riks-dagsarbetet pågår även eftermiddagar och kvällar, jämväl middags- och aftonmåltider måste därstädes serveras. Under sådana förhållanden synes det utskottet ej böra förmenas den enskilde riksdagsmannen, som av sitt arbete föranledes att inom riksdagshuset intaga måltider, att därvid följa sina regelbundna måltidsvanor. Är denna uppfattning riktig, torde han sålunda icke böra förvägras att till måltiden intaga en s. k. »snaps», vilket ingalunda kan anses vara liktydigt med medgivande av utskänk-ningsrätt i vanlig mening. Utskottet har därför icke velat motsätta sig, att rätt till utskänkning av spritdrycker medgives, dock med den inskränk-ning att denna utskänkning må omfatta allenast brännvin samt icke äga rum annat än i matsalen och i förening med måltid. Med en dylik rättighet följer ock enligt gällande lag rätt till utskänkning av öl och vin, varjämte möjlighet beredes att i kafélokalerna erhålla vissa drycker av svag alkoholhalt. Om här ifrågasatta förändringar genomföras, kom-mer däremot icke någon kafé rörelse i detta ords vanliga bemärkelse att äga rum, vilket icke heller synes böra ske, då enligt utskottets uppfatt-ning en dylik rörelse icke kan anses vara med nödvändighet hemma-hörande inom lokaler av ifrågavarande slag.

Ett fullständigt bifall till motionerna skulle innebära, att de av kontrollstyrelsen utfärdade, allmänneligen gällande kontrollföreskrifter knappast skulle kunna här tillämpas, särskilt med hänsyn därtill att den enskilde riksdagsmannens besök i serveringslokalerna på grund av hans

arbete ofta nog måste för längre eller kortare tid avbrytas. Särskilda medgivanden för sådan servering i dessa lokaler, utöver vad som i allmänhet gäller, måste ur flera synpunkter anses vara olämpligt.

Utskottet anser sig dessutom böra framhålla, att utskänkning icke må äga rum till obehöriga eller eljest utomstående personer. Det torde sålunda böra fastslås, att sådan servering icke må förekomma till andra än ledamöter av riksdagen och dem, som befinna sig i deras sällskap. Närmare föreskrifter torde lämpligen böra utfärdas av fullmäktige i riksgäldskontoret efter samråd med riksdagens kansli- och ekonomideputerade.

Under återopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 56 och II: 94, må uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att låta i överensstämmelse med vad här ovan blivit föreslaget ordna ifrågavarande angelägenhet.

Stockholm den 18 februari 1922.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Lindley, Öhngren, Strömberg, Vindahl, Berge, Carlsson* i Stockholm och *Bodin* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Borggren, Janson* i Kungsör, *Bäcklund, Ryberg* och *Ward*.

Reservationer:

1:o) av herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Öhngren, Vindahl, Berge, Janson* i Kungsör och *Ryberg*, vilka anförde:

»Motionärernas här ifrågavarande förslag avser att likställa den s. k. riksdagsrestaurangen med övriga restauranger, så att utskänkning av spritdrycker, vin och öl skulle kunna där medgivas. De skäl, som

av motionärerna anförts till stöd för förslaget, äro enligt vår mening icke av den art, att någon förändring i motionernas syfte av hittillsvarande förhållanden synes böra äga rum.

Åberopande vad sålunda anförts få vi hemställa,

att förevarande motioner I: 56 och II: 94 icke måtte av riksdagen bifallas.» Samt

2:o) av herr *Borggren*, som anført:

»Motionärernas här ifrågavarande förslag avser att likställa den s. k. riksdagsrestaurangen med övriga restauranger, så att utskänkning av spritdrycker, vin och öl skulle kunna där medgivas. De skäl, som av motionärerna anförts till stöd för förslaget, äro enligt min mening icke av den art, att någon förändring av hittillsvarande förhållanden synes böra äga rum. Det vill emellertid synas, som om enligt nu gällande lagbestämmelser hinder icke skulle möta för att inom ifrågavarande lokaler utskänka pilsnerdricka eller klass II. Därest riksdagen gillar denna uppfattning, lära fullmäktige i riksgäldskontoret ej underlåta att vidtaga härför erforderliga åtgärder.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att förevarande motioner I: 56 och II: 94 icke måtte av riksdagen bifallas.»